

Probatur antecedens: libertas melior alia, & prævisa consensura omnibus auxilijs, hoc ipso habet, quod non includatur in voluntate minus perfecta, nec in libertate prævisa dissensura infinitis auxilijs, qualis fuit Adami; quodammodo enim iniuria fieret in tali inclusione: ergo si ita fuit, &c.

Præmitto ad solutionem, quod ex eo, quod voluntas Virginis fuerit melior, & promptior ad bonum, quam Adami, non habet omnino absolute non esse inclusam in voluntate illius, quia Deus ut supremus Dominus absque alicuius iniuria potest includere quamcumque voluntatem in alia; habet tamen congruenter non esse inclusam, quatenus sicut ea melioritas, & promptitudo est quædam congruentia, ut sit Virgo prævisa consensura omnibus auxilijs, ita etiam ut non sit inclusa in pacto. At vero cum talis congruentia ortum trahat ex meritis Xpi, dependenter a quibus fuit decretata existentia Mariæ, cum omnibus eius perfectionibus, fuit abs dubio dependenter ab eis meritis præservata ab originali, & inclusione in pacto.

Hinc in forma nego maiorem, ad cuius probationem distinguo antecedens, si ita fuit prævisa independenter a meritis Christi, independenter a meritis Christi habuit, &c. concedo; si ita fuit prævisa dependenter a meritis Christi, &c. nego. Ad probationem

antecedentis, distinguo antecedens, illeteras melior, &c. hoc ipso habet omnino absolute, quod non includatur, &c. nego; hoc ipso habet congruenter, subdistinguo, & talis congruentia in Virgine dependet a meritis Xpi, concedo, & non dependet, nego, & nego illud de iniuria propter dicta im præmisso. Deinde nota, quod ad argumenta immediate probantia, non esse possibilem creaturam irreprobabilem, non teneris hic respondere, cum hæc sit alia quæstio, de qua suo loco.

SECTIO TERTIA.

De gratia habituali Beata Virginis, quanta fuerit?

Præmitto primo, fide certum esse ex Tridentino: *Hominem iustum per bona opera mereri charitatis, & gratia augmentum;* quod etiam intelligendum est de Beata Virginè dum fuit in via: Sicut item quod eius opera dignificata sint a gratia habituali, se tenente antecedenter ad ea iuxta sententiam probabiliorē. Secundo, quod actus charitatis V.g. meretur augmentum gratiæ, & habitus secundum totam suam latitudinem, hoc est, si actus est intensus ut quartuor, meretur gratiam, & habitum ut quatuor, & sic deinceps. Quod quidem principium, licet quoad alios iustos non sit prorsus certum, tamen in Beata Virginè omnino concedendum est, nam quidquid est possibile, & cedit in gloriam

ei⁹us, neque scripturæ repugnat, vel aliud infert absurdum, non est Mariæ denegandum iuxta omnes Theologos.

Præmitto tertio: quod Maria semper operata est ex tota activitate, & motione gratiæ, & charitatis, nam in ea numquam gratia fuit otiosa, alioqui in Maria fuisset aliqua imperfœctio. Quarto: quod cum meritum sit causa præmij, & non impedita, statim ac ponitur accus meritorius, datur propter illum augmentum gratiæ, præsertim quando creatura quantū potest operatur. Quinto, quod operari secundum proportionem duplam nihil est aliud, quam per operationem duplicare gratiam antecedentem, ita ut si homo per primum actum habet unum gradum gratiæ, per secundum habeat duos, per tertium quatuor, per quartum octo, & sic deinceps: quod incrementum tale est, ut iuxta Mathematicos si ab unitate incipiamus, & procedamus usque ad centum, fiat numerus innumerabilis, ut consideranti patebit.

His ita suppositis, cum triplex fuerit in B. Virgine status gratiæ habitualis, nimur pri⁹mi instantis conceptionis, decursus Virg., & instantis mortis; de eo statu triplici (ut simul de tota gratia Mariæ discurramus) inquirendum venit: primo, quanta fuerit eius gratia in primo conceptionis instanti? Secundo, quanta fuerit in toto vita reliquo decursu? Tertio cem⁹, quanta

quanta in ultimo instanti vita? Ut has igitur decidamus quæstiones, sit,

Prima conclusio: Cum Exim. D. tom. 2. in 3. p. disp. 4. sect. 1. P. Rod. hic q. 4. sect. 3. §. 1. rega Palæst. 16. Ceriam. 3. ex Santiis Paribus Greg. Vincent. Ferrer. & Petr. Dam. citatis a P. Suares. In primo instanti conceptionis fuit Beatæ Virginis collata gratia maior, & intensor, quam cuiilibet homini, & Angelo in fine viæ: imo & quæ gratia omnium Angelorum, & hominum sumptorum collective. Probatur conclusio ex Scriptura; nam Isaia. 40. iuxta D. Greg. interpretationem dicitur de Maria: Erit preparatus Mons domus Domini in vertice Montium, & Psalm. 86. iuxta Ecclesiæ intelligentiam, Fundamenta eius in Montibus Sanctis; ergo in vertice Montium Sanctorum posita sunt fundamenta Sanctitatis Mariæ; ac per consequens eius Sanctitas fuit supra Sanctitatem Sanctorum omnium, atque ibi incepit Mariæ gratia, ubi eorum gratia consumata est.

Probatur etiam conclusio ratione: In illa creatura datur maior gratia, quæ est cum Deo magis coniuncta, quamque Deus magis amat; sed Maria est Creatura coniunctior Deo, & in instanti suæ conceptionis magis ab illo amat, quam omnes Angeli, & homines simul sumpti: ergo in primo instanti Conceptionis fuit, &c. Maior ex utraque parte certa est, nam in illa creatura

creatura est maior gratia, quæ magis appropinquit principio gratiæ, & respectu cuius datur maior Dei amor, quam gratia amori Dei respondebit, & est illius obiectum. Minor etiam est indubitate, nam quid magis cum Deo coniunctū, quam Mater Dei? Et quæ creature magis amatitur, quam illa, cui Deus suam contulit Maternitatem, & cui maiorem, ut pote Filius, amorem debeat impendere?

Secunda conclusio: Cum Exim. D. sup. disp. 18. sect. 4. Red. hic q. 4. sect. 4. & 5. Vega. Pass. 16. certam. I. & alijs Doctoribus. Gratia Beatæ Virginis acquisita per totum Vitæ decursum à nullo angelico, vel humano intellectu comprehendendi naturaliter potest: imo nostro modo concipiendi infinite superat omnem gratiam Angelorum, & hominum consumatam: ac per quemlibet actum Virginis semper crevit secundum proportionem duplam. Probatur prima pars conclusionis: gratia Supremi Angeli consumata in fine vix, est iuxta probabilem sententiam major, quam gratia omnium hominum Sanctorum, excepto Xpto, & Maria: deinde hæc in primo suæ Conceptionis instanti habuit maiorem gratiam, quam Supremus Angelus; imo, & quam omnes Angeli, & homines sumpti collective iuxta primam conclusionem, quam semper auxit modo iam explicando; atqui tanta gratia nequit non constituere cumulum ab omni Angelico,

lico, vel humano intellectu incomprehensibilem: ergo gratia Beatæ Virginis, &c.

Vterius: Supremus Angelus tantum gratiæ cumulum meruit per actus paucos charitatis, & aliarum virtutum, quos exercere potuit in brevissimo via tempore, nimis in uno horæ quadrante iuxta P. Arriag. & alios; atqui Maria habuit longissimum tempus viæ, nam vixit sepruaginta duos annos, ac semper operata est teto conatu, & ex tota efficacia, & activitate gratiæ, sine vila interruptione, ut postea dicitur: ergo comprehendi nequit quantam gratiam meruerit, & per consequens gratia Beatæ Virginis, &c.

Probatur iam secunda pars conclusionis: illa gratia nostro modo concipiendi superat infinite aliam, quam licet habeat terminum, tamen nunquam perveniri potest ad illum per enumerationem intellectus creati, ad modum quo de infinito clauso terminis (quod re vera infinitum non est) eius assertores discurrunt; atqui ex dictis, & dicendis tanta fuit Virginis gratia, quando pervenit ad finem Vitæ, ut intellectus creatus per enumerationem pervenire naturaliter non possit ad ultimum gradum, seu terminum, licet illum habeat: Ergo nostro modo concipiendi, &c. Ideo enim S. Damasc. vocat Mariam: Abyssum gratiæ, & D. Epiphan. ait, quod gratia Virginis est immensa, & S. Bernard.

Serm. 51. tantam esse, ut soli Deo cognoscenda reservetur.

Probatur demum conclusionis tertia pars: Maria semper operabatur ex tota virtute, & activitate gratiæ, motionis divinæ, & habitus: ergo semper eliciebat actum æqualis intensionis, ac gratia, & habitus; sed eo ipso, quando eliciebat actum ex gratia ut centum, acquirerat ducentos gradus gratiæ, & quatuorcentum, quando eliciebat actum ex gratia, ut ducentos habente gratiæ, & sic de reliquis: ergo augebat gratiam secundum proportionem duplam; nam tunc quis operatur ex gratia secundum proportionem duplam; quando operatur secundum totam latitudinem, & virtutem gratiæ, ut per se patet. Imo sæpe Maria ex maiori fervore actus eliciebat maioris intensionis, quam gratia, & habitus: ergo in immensum auxit gratiam.

Hoc que mirabile argumentum factum est in Maria, tum ex opere operantis, tum ex opere operato, tum demum ex actuum continuatione. Et primo ex opere operantis auxit gratiæ, per actus ferventissimos charitatis, spei, Religionis, & alios innumeros ex immenso desiderio placendi Deo elicitos. Secundo ex opere operato per susceptionem Sacramentorum, videlicet baptismi, confirmationis quoad suum effectum in Pentecoste, extremæunctionis in fine

vitæ

vitæ iuxta aliquos Theologos cum Exim. D. tom. 2. in 3. p. disp. 18. sect. 3. & Rodes; ac præcipue Eucharistia, quam frequentabat tanta devotione, & puritate, ad quam nulla alia pura creatura pervenerit: atque item adepta est gratiæ speciem in concipiendo, pariendo, lactando Filium Dei, & alijs modis soli Deo notis.

Denique tertio ex continuatione actuum sine vlla interruptione, nam, & tempore vigiliæ, & tempore somni meritorie operata est: tempore quidem vigiliæ, quia semper, etiam ab instanti Conceptionis habuit perfectum rationis usum, nullum habuit impedimentum somnis, vel externæ temptationis, habuit gratias efficacissimas, & intentissimam charitatem, ac demum perfectum suorum actuum dominium: ergo semper deliberate operata est, ac per consequens semper meritorie, cum numquam eliceret actum, nisi honestum: tempore etiam somni, & quia ita sentiunt plures Patres ad illud Cant. 5. Ego dormio, & cor meum vigilat; & quia Angeli boni in statu viæ semper meruerunt, & homines in statu innocentiae numquam fuissent impediti à bona operatione per somnum: ergo id quoque tenendum est de illorum Regina.

Tertia conclusio cum citato Exim. disp. 18. sect. 1. R. p. de ente supernatur. tom. 2. disp. 79. sect. 7. num. 47. in fine: & sect. 15. num. 118. Rodes hic q. 4. sect. 4. §. 1. Et vt isti aiunt, cum omnibus

Theolo-

Theologis. Gratia Beatæ Virginis, quam habuit in primo Conceptionis instanti, & instanti Incarnationis, & reliquo vitæ decursu, fuit simpliciter finita, & solum infinita Syncategorematice, quatenus ita fuit in infinitu augibilis per plures, & plures gradus, ut numquam Virginis capacitas expleretur: Non tamen fuit simpliciter categorematice infinita, & omnium maxima possibilis, vti aliqui Recentiores pie (nescio, an solide) propugnant. Prima conclusio-
nis pars affirmativa patet ex dictis in prima, & secunda conclusione, ponderando imponderabile augmentum gratiæ Virginis; Vnde nihil addendum videtur.

Probatur ergo secunda pars conclusionis negativa argumento Eximij Doct. efficacissimo, & solidissimo: Si gratia Mariæ in instanti Conceptionis, vel Incarnationis fuit simpliciter infinita, & omnium maxima possibilis, Maria in reliquo vitæ decursu non meruit augmentum gratiæ, ac per consequens nec Gloriæ, nam hæc correspondet augmento gratiæ; neque fuisset Viatrix, quia status via est status merendi; neque innumeri actus ferventissimi omnium virtutum fuissent meritorij in actu secundo, quæ omnia sunt contra omnes Theologos, ac proinde difficile concedenda: ergo ea gratia non fuit simpliciter infinita. Ut huic arguento satisfaciant Adversarij, mille solutiones, sed parum efficaces, excogitaverunt.

Ref.

Respondent igitur: Quod Beatæ Virginis anticipatum fuit præmium propter merita prævisa absolute futura, & data anticipate gratia, quam postmodum meritura erat. Hæc solutio-
ait Vega: Lib. 10. in Trid. cap. 2. Somnum est abs-
que ullo fundamento contra legem Dei effectum, quod
eadem facilitate, qua dicitur, merito est contemne-
dum. Contra illam ego sic argumentor: Maria
anticipate habuit totam gratiam, quam postea
meruit: ergo hæc tota gratia erat determinate
principium dignificativum meritorum Virginis;
nam gratia in executione antecedens opera me-
ritoria, ea dignificat, & est principium illo-
rum; atqui aliunde ea gratia erat præmium eo-
rum meritorum: ergo principium meriti cadit
sub meritum, cuius est determinate principium
contra omnes Theologos, & rationem.

Respondebis, quod unum opus meritorium,
actus A. V. g. non significabatur ab illis gradi-
bus gratiæ, quos merebatur, sed ab alijs. Con-
tra hanc tamen solutionem plane arbitrariam sic
insurgo: atqui actus A. elicitus in instanti; in
quo Virgo accepit totam gratiam possibilem,
significabatur à tota gratia; ergo nulla est solu-
tio. Probatur antecedens: actus elicitus ex to-
ta activitate, & latitudine gratiæ significatur à
tota gratia; sed actus A. fuit elicitus ex tota ac-
tivitate, & latitudine gratiæ, nam Maria iux-
ta superius dicta, ita operabatur; ergo actus A.
et c.

&c. Vtterius: Maria eliciebat actus æquales intentioni gratiæ: Ergo solum per actum A meruit totam gratiam anticipate datam: ergo per reliquos actus nihil meruit, nec potuit in actu secundo mereri.

Respondebis primo: Quod in præmium reliquorum actuum eadem gratia dabatur Virgini, sicut de Xpto dicitur. Sed contra, quia alijs Iustis propter novum opus meritorum datum novum præmium: ergo ne Maria sit illis inferior, idem debet diei de illa, dummodo alia via provideatur eius excellentia. Nec paritas de Xpto vrget, falsum enim est assumptū, quia gratia non est ei data in præmium propter connexionem non impeditam cum vniione hypostatica.

Respondebis secundo: Quod cum in uno infinito claudantur infinites infinita, adhuc concessio Virgini uno infinito gratiæ propter unum actum, manebant alia infinita, quibus reliqui actus præmiarentur. Sed contra efficaciter: omnia infinita unius generis includuntur in infinito omnium maximo talis generis, ut est evidens; atqui perte gratia Virginis erat infinita omnium maxima in genere gratiæ habitualis: ergo iam Virgo propter primum actum habebat omnia infinites infinita gratiatum: ergo nullum aliud infinitum per reliquos actus merebatur.

Contra vtterius ad hominem: ratio potissima,

sima, cur ponis in Virgine gratiam infinitam est, quia hæc debebatur infinitæ dignitati Matris Dei; sed tali dignitati debentur perte omnia dona possibilia puræ creaturæ: ergo, & debentur omnia infinites infinita gratiarum: ergo omnia data sunt ei in instanti Conceptionis, ac per consequens nihil postea merebatur. Igitur ex dictis vides, quam parum probabilis sit sententia contraria, ut ait Exim. D. præcipue cum nostra etiam habeat pro se auctoritatem Patrum. Sufficiat unus Rupertus lib. 6. in canic. ubi inquit, *Virginem in sua prima sanctificatione fuisse ut auroram; in filij Conceptione, ut Lunam; in morte; ut solem:* Ergo, quia eius gratia semper crevit.

Quarta conclusio cum P. Rod. hic q. 4. sect. 5. prop. 4. Si possibile est (ut est in mea sententia lib. 5. Physic. diff. 13. p. 2. concl. 2.) infinitum cathegorematicum intentionis, gratia data Virgini in ultimo vitæ instanti pro posteriori naturæ fuit simpliciter cathegorematice infinita, & omnium maxima possibilis. Probatur conclusio iuxta illud Zach. *Ex equabit gratiam gratiæ eius, explicatum supra ex Patribus de Maria, gratia habitualis fuit æquata in Virgine gratiæ Maternitatis Dei;* sicut in Xpto gratiæ vnionis; atqui *Maternitas Dei est simpliciter infinita, & omnium maxima possibilis,* ut supra probavimus; ergo gratia habitualis æquata, seu æqualis. *Maternitati est simpliciter infinita, quia nullum filium*

nitum potest esse æquale infinito; sed talis gratia infinita non fuit data Mariæ, durante vita oblationes tertiarum conclusionis: ergo fuit data in instanti mortis. Patet que etiam conclusio pene omnibus rationibus, & Patrum auctoritatibus in 7. c. 6. sct. diff. precedentis positio.

Atque hinc vides, quam bene, & sine absurdis concedamus Virgini gloriam, quam per tam gravia inconvenientia contrantur Adversarij concedere. Nostra que illorum sententia vel ideo præferenda est, quia abs dubio est solidior, probabilior, & communior, & quia per illam facillime, & solide argumenta contraria eam ab auctoritate, quam à ratione solvuntur. Etenim ad plures auctoritates Patrum, quas Adversarij congerunt dicitur, Patres loqui vel de gratia Maternitatis, vel de habituali ultimi-instantis vita, vel si loquantur de gratia data in Conceptione, aut incarnatione, dicitur esse intelligendos de gratia secundum quid, & syncathegorematice infinita; sic que responderetur ad plurimas etiam rationes; ut iam patebit.

Argumenta contraria.

Argumentum primum contra primam conclusionem. Ideo in Maria fuisset tanta gratia ab instanti Conceptionis, quia futura erat Mater Dei, & per eam gratiam debebat.

bat ad id disponi; atqui tunc Mater Dei non erat, & per quatuordecim annos disponi poterat: ergo non fuit tanta gratia. Ulterius ex Caietano: gratia Viatoris non potest æquari gratia Comprehensoris; sed tunc Maria erat Viatrix: ergo eius gratia non poterat æquari gratia omnium Angelorum, nedium illam superare. Distinguuo minorem, non erat Mater Dei radicaliter, nego; nam ex tunc habuit qualitates supernaturales, quæ sunt Maternitas radicaliter actualiter sub distinguo, non erat Mater in electione, & destinatione divina, nego, in actuali exercitio, concedo; ideoque tunc, & per quatuordecim sequutros annos ad generandum Deum disponi debebat.

Ad id quod additur, in primis retorique argumentum: gratia Viatoris nequit esse æqualis, nendum maior, quam gratia Comprehensoris: ergo gratia Beata Virginis circa finem Vitæ non fuit æqualis, aut maior, quam gratia Infantis, qui decessit cum baptismo. Quid absurdius? Deinde nego maiorem, quia ut bene ait Exim. D. disp. 4. sct. 1. in patria non crescit gratia, quam homo accepit in via: quod si respectu alicuius Beati cresceret, bene posset superari à Viatore per actum perfectissimum V.g. charitatis; licet perfectio status beatifici exceedat Viatoris perfectionem.

Argumentum secundum contra tertiam par-

tem secundæ conclusionis. Ideo gratia Maric
aucta fuisset secundum proportionem duplam,
quia dignitas infinita Personæ Virginis dignifi-
cabat eius opera ; sed dignitas Personæ non ita
dignificat opera , vt crescat gratia secundum
proportionem duplam ; alijs Iustus habens octo
gradus gratiæ mereretur alios octo per actum Ius-
titiæ ut vnum , quod est absurdum : ergo. Dis-
tinguo minorem , dignitas Personæ , non ita
dignificat , &c. Si Persona operetur secundum
totam latitudinem , & virtutem gratiæ , nego,
si non ita operetur , concedo. Etenim Maria
operabatur secundum totam gratiæ activitatem,
ideoque illam duplicabat ; at vero ille Iustus
eliciens actum iustitiæ ut vnum non operaretur
secundum totam latitudinem gratiæ , ut patet:
quid ergo mirum , quod non mereretur gratiam,
ut octo?

Argumentum tertium. Agens morale se ha-
bet sicut agens physicum ; sed agens physicum
in ratione intensionis nequit producere tot gra-
duis , quot habet , in alio subiecto ; alijs lumi-
nosum ut quatuor posset in aere sibi vicino pro-
ducere quatuor gradus lucis , & alibi alios qua-
tuor , & sic totum orbem illuminare , imo &
se ipsum usque ad summum intendere , quod est
contra evidenter experientiam : ergo pariter
agens morale , seu meritorium. Nego maiorem
absolute , nam inter agens physicum , & morale
notis-

notissima disparitas intercedit : physicum enim
agit per physicum influxum , morale vero per
solam motionem , quatenus obsequium movet
voluntatem præmiantis , vt iuxta qualitatem
obsequij præmium largiatur. Item quia agens
physicum per actus remissos nihil producit , at
actus meritorius etiam remissus meritum auget.
Dixi autem absolute , quia conveniunt in hoc,
quod est operari , quia sunt.

Argumentum quartum. Si sit possibile tale
augmentum gratiæ secundum proportionem du-
plam , poterit homo Iustus acquirere pene im-
mensam gratiam ; sed hoc non est dicendum:
ergo nec tale augmentum est possibile. Distin-
guo maiorem , acquirere , &c. Si nullum ha-
beat impedimentum etiam somnis , & habeat
perfectum dominium supra suos actus , semper
que operetur secundum totam latitudinem gratiæ ,
concedo , si aliter se habeat , nego. Ete-
nim cum dictæ conditiones alijs Iustis deficiant,
& dentur in Maria , hæc semper gratiam dupli-
cavit , non autem illi , & licet illi semper du-
plicarent , numquam pervenirent ad immensa-
tem gratiæ Virginea : Imo nec ad eam , quam
Supremus Angelus in prima sua sanctificatione
obtinuit.

Argumentum quintum contra tertiam con-
clusionem. Patres , ut Anselm. Epiphan. & aiij.
dicunt , gratiam Virginis fuisse immensam , &

224.

Dissertatio III.

infinitam: Item D. Thom. q. 25. artic. 5. ad 2° ait. gratiam Virginis fuisse consumatam in Conceptione filij. Et D. Damasc. Orat. 1. de dormiti. Desparat inquit, quod omnium bonorum initium, modium, & finis, securitas etiam, ac vera confirmatio in illa seminis experie Conceptione facta fuit. Denum cum Maria in Incarnatione salutetur ab Angelo gratia plena, sic argumentor: *Immensum vas*, iuxta D. Bonavent. in Speculo lect. 5. non potest esse plenum, nisi immensum sit istud, quo est plenum; at qui Maria est vas immensum: ergo gratia, qua est plena, est immensa. Ulterius: Mariæ ratione Maternitatis debita sunt omnia dona possibilia puxæ creaturæ: ergo cum Maternitas Dei sit dignitas simpliciter infinita, ei debetur gratia simpliciter infinita.

Distinguo primam partem argumenti, fuisse infinitam gratiam Maternitatis Dei, concedo, habitualem subdistinguo, in vita decursu, nego, in fine, concedo: patet solutio ex nostris probationibus. Ad D. Thom. distinguo, fuisse consumatam simpliciter, nego, quatenus per eam confirmata est in bono, concedo; solutio que in ipsis D. Thomæ verbis exprimitur, nam ait, *in Conceptione Filij consumata est in gratia confirmatione eam in bono*. Ad D. Damasc. distinguo, vera confirmatio facta fuit quoad remotionem omnis mali, & stabilitatem in bono, concedo, quoad omnem gratiæ intensiōnem possibilem, nego:

vel

Sectio III.

225

vel aliter, facta fuit formaliter, négo, tamquam in radice, concedo. Etenim tunc possum fuit principium pervenienti ad formalem, & totalem consumationem in gratia, quæ facta est in mortis instanti: Vnde tunc in radice habuit gratiam consumatam.

Ad instantiam ex principio S. Bonav. concedo totum syllogismum, quia vti diximus ex Sanctis Patribus diff. 2. sect. 4. Conclus. 1. gratia, qua Maria salutatur plena est gratia Maternitatis simpliciter infinita: Vnde nil contra nos. Si autem velis nomen *gratia* intelligere de habituali, distingue cum Exim. D. ly plena, plenitudine pro temporis oportunitate convenienti, & non repugnanti augmento gratiæ, & statui merendi, concedo, alia plenitudine, nego. Etenim Maria ab instanti sue Conceptionis fuit gratia plena; verum ea plenitudo non obstatit merito Virginis, & augmentatione gratiæ, sic que semper magis, & magis, vt pote vas immensum, impleri potuit. Ad id, quod additur, distinguo consequens, & debetur gratia simpliciter infinita conferenda pro omni statu, nego, pro statu non repugnanti Statui Viatoris, concedo.

Argumentum sextum; gratia Deiparæ, est, qua maiorem Deus facere nequit, & qua maior nequit intelligi ex D. Anselm. Albert. Magn & alijs: ergo est simpliciter infinita; nam omni finito potest aliquid maius intelligi. Distin-

Oz

guo

guo antecedens , gratia Maternitatis ; concedo , habitualis subdistinguuo , & tota collata est de cursu vita , nego , in instanti mortis , subdistinguuo , qua maior nequit intelligi respectu ipsius Virginis in statu viae , nego , respectu aliorum , concedo : etenim gratia , quam B. Virgo habuit invita , excessit omnem gratiam , Angelorum , & hominum ; attamen respectu ipsius Virginis per momenta crescebat . Deinde probatio consequentia apud defendantes inter creaturas finita perfectionis omnium maximam possibilem falsa est , nam ea est , qua maior nequi intelligi , & tamen est finita .

Argumentum septimum : cui datur maius , datur , & minus ; sed Deus dedit Mariæ Maternitatem , quæ est forma sanctificans simpliciter infinita , & excellentior gratia habituali : ergo dedit etiam gratiam habitualem simpliciter infinitam . Ulterius : Mariæ debetur hyperpulia , quæ est summa adoratio possibilis puræ creaturæ : ergo habet gratiam infinitam , nam summa adoratio possibilis puræ creaturæ debetur summa dignitati supernaturali possibili . Distinguo maiorem , datur , & minus modo convenienti , concedo , modo repugnanti , nego : & consequens , ergo dedit gratiam simpliciter infinitam modo repugnante statui Viatoris , nego , conveniente , scilicet in instanti mortis , quando nullum sequitur absurdum , concedo . Ad id quod

quod additur , distinguo antecedens , debetur hyperpulia ratione gratiæ habituallis , nego , ratione gratiæ Maternitatis , quæ est summa dignitas supernaturalis possibilis puræ creaturæ concedo ; & sic consequentia probatio non urget .

Argumentum octavum . Primo , Deus infinite amat amore amicitiæ Mariam ; sed infinitus amor amicitiæ petit infinitam gratiam : ergo illam habet . Secundo , quo maior est creaturæ coniunctio cum Deo , maior est gratia habituallis ; sed in Maria est infinita coniunctio cum Deo : ergo , & gratia infinita . Tertio , inter formam , & dispositionem debet dari proportio ; sed gratia habitualis Mariæ est dispositio ad Maternitatem , quæ est forma simpliciter infinita : ergo gratia habitualis Mariæ debet esse simpliciter infinita . Quarto , glorioius est Mariæ , quod fuerit sanctificata , sicut eius Filius ; sed eius Filius habuit ab initio totam gratiam : ergo , & Maria . Quinto , Maria consentiendo verbis Angeli meruit Maternitatem : ergo habuit gratiam adæquantem Maternitatem ; sed hæc simpliciter infinita : ergo , & illa .

Ad primum distinguo minorem , petit infinitam gratiam , vel habitualem , vel aliam , vi cuius detur infinitus amor amicitiæ , concedo , praescisse habitualem , nego : Etenim ex vi Maternitatis datur infinitus amor amicitiæ Dei ad Mariam , & Maternitas est gratia simpliciter infinita .

finita. Ad secundum distinguo maiorem, maior est gratia habitualis cum proportione, seu non repugnantia ad statum Viatoris, concedo, alter, nego; & minorem, in Maria est infinita coniunctio cum Deo ex vi gratiae habitualis, nego, ex vi Maternitatis, quæ etiam est forma sanctificans, concedo.

Ad tertium distinguo maiorem, debet dari proportio in physicis, omitto, in moralibus, subdistinguо, omnimoda, & stricta tanti ad tantum, nego, in quantum fieri possit sine absurdo, concedo: & dixi omitto, quia adhuc in physicis non debet inter dispositionem, & formam dari proportio talis, ut tot gradus habeat in sua linea dispositio, quot forma in sua, sed talis ut denominet subiectum sufficienter dispositum: similiter gratia disponens ad Maternitatem non debet habere infinitos gradus, sicut Maternitas, sed sufficit, quod Mariam denominet dispositam, & ita sufficienter denominat gratia pene immensa. Ad quartum nego maiorem, quia Xptus sic fuit Viactor, ut simul fuerit Comprehensor; at vero Maria fuit pure Viatrix, & ideo ille gloriosius fuit augere gratiam per meritum. Ad quintum distinguo antecedens, meruit de condigno, nego, de congruo, concedo, & nego consequentiam, quia ad meritum de congruo non requiriatur æqualitas: verum de hoc iunctione sequenti.

Argu-

E
HEN

Argumentum nonum: Maria anticipatè, seu prius tempore, quam eius merita existerent accepit in præmium deletionem peccati primorum Parentum, restorationem Mundi, & alia: ergo, & potuit anticipate accipere totam gratiam propter merita post futura, cum illud primum sit difficilis. Antecedens patet ex Patribus: Nam S. Ephrem Syrus ait. *Ave primogenitoris Ada resurrecio.* Item S. Bernard. Serm. I. de B. Maria art. I. cap. I. & Serm. 61. art. I. cap. 2. inquit, omnes liberationes, & indulgentias factas in veteri testamento, non ambigo, Deum fecisse solum propter huius benedictæ reverentiam, & amorem. Ulterius: Richard. à S. Vict. ait. *Totam plenitudinem gratiae Deus anima Beatae Marie indidit, quantum eam pro futuro mereri conspexit:* ergo Maria anticipate accepit totam gratiam, quam meritura erat.

Ad argumentum, concessio antecedenti cum probatione, nego consequentiam, & est disparsitas; quia cum deletio peccati, & illæ libera-
tiones, ac indulgentiæ fuerint antequam Maria in rebus existeret, anticipate debuit accipere, casu quo acciperet; alius enim modus non erat per illa, Mariam præmiandi, nisi anticipate præmiaretur, cum aliunde ex hoc nullum probetur absurdum: hæc autem ratio non militat, in gratia propria, quam iam existens Maria acceptura erat, ut patet; unde non fuit necesse anticipare præmium cum absurdis supra ponderatis,

ratis, & contra legem ordinariam præmiandi Iustos. Ad id, quod additur, nego consequentiam, quia Richardus solum voluit, quod Deus indiderit Mariæ tempore convenienti totam gratiam, quam antequam illud tempus adveniret, conspexit illam merituram, non autem quod anticipate indidit.

Sed contra: mysteria gratiæ, quæ Deus operatus est in Maria, non sunt metienda legibus ordinariis: ergo licet concedi præmitum anticipate, sit contra legem ordinariam præmianti alios Iustos, tamen præmium fuit Mariæ anticipate collatum. Distinguo antecedens: non sunt metienda legibus ordinariis, si privilegiū, quod intenditur concedi Mariæ contra legem ordinariam, possit ea servata illi concedi modo convenientiori, & probabiliori, nego; si non possit, & aliunde nullum sequatur absurdum theologicum, concetto. Etenim si lex ordinaria servari potest, quin negetur quoad substantiam aliquod privilegium Mariæ, ea lex servanda est: inde cum nos concedamus Mariæ gratiam simpliciter infinitam in instanti mortis, illi quoad substantiam concedimus privilegium infinitæ gratiæ, & ideo dicimus, servi in ea debere legem ordinariam præmiandi Iustos.

SECTIO QUARTA.

De meritis Virginis; an per ea meruerit primam gratiam, & Maternitatem Dei?

Præmitto primo: quod quæstio non procedit de prima gratia auxiliante, seu de primis gratiæ auxilijs, quibus Maria excita-
ta fuit, & vocata in primo suæ Conceptionis instanti ad bene, & honeste operandum: hæc enim auxilia, cum sint principium requisitum, & antecedens omne meritum, nequeunt de potentia ordinaria sub meritum cadere. Solum ex-
ego instituitur disputatio de prima gratia sanctifi-
cante, quam Virgo in sua Conceptione accepit,
& de qua Sectione antecedenti conclusione pri-
ma loqui sumus: & rogamus, an Maria in
priori naturæ illius primi instantis elicuerit ex
gratiæ auxilio aliquem, vel aliquos virtutum
actus, quibus se congrue disposuerit ad tantam
gratiam pro posteriori habendam?

Præmitto secundo: quod in eodem instanti reali possunt dari meritum, & præmium, nam ut meritum præmium causet, sufficit prioritas naturæ, ut patet in causis etiam physicis. Ter-
tio, quod id, quod est debitum alicui titulo
naturalis connexionis, potest illi dari in præ-
mium, si Deus miraculose impedit eam con-
nectionem, & decernat non dare illud, nisi ti-
tulo